

Høringsuttalelse fra Miljøstiftelsen Bellona

Bellona viser til brev av 6. juni 2024, og takker for muligheten til å komme med innspill til høringen av søknad om Seval Skog solkraftverk.

Solkraft er en viktig klimaløsning

De menneskeskapte klimaendringene er vår tids største utfordring, og tiden vi har til å nå klimamålene blir stadig knappere. Fremdeles er over halvparten av det norske energiforbruket fossilt. Energisystemet må bygges videre med ny utslippsfri produksjon, rene og effektive energibærere og et energieffektivt forbruk.

Utbygging av fornybar kraft i Norge har stoppet opp. Bellona vurderer det som sannsynlig at vindkraftutbyggingen vil komme i gang igjen, men dette vil ta tid. Vi mener tiden er inne for å komme i gang med storskala solkraftproduksjon i Norge. Prisen på solkraft vil fortsette å synke, og gjort på riktig måte er dette kraftproduksjon som raskt kan bygges ut. På sikt kan storskala solkraft supplere vann- og vindkraft på en svært god måte. Bellona har over flere år løftet frem kombinasjonen av solkraft, landbruk og batteri for energifleksibilitet som en viktig del av løsningen for det norske kraftsystemet.

Naturinngrep fra fornybar energi

Tapet av naturmangfold og arter går i raskt tempo, og økosystemer blir stadig mer sårbare etter hvert som arter forsvinner. Klimaproblemet og tap av naturmangfold er to store miljøproblemer som må løses samtidig. Utbygging av solkraft medfører inngrep i naturen og kan påvirke naturmangfoldet negativt. Skaden et prosjekt medfører er høyst ulik fra prosjekt til prosjekt, og det er derfor viktig å velge de områdene som har lavest påvirkning på naturmangfoldet.

Bakkemonterte solkraftverk er også plasskrevende. Generelt bør denne typen anlegg legges på grå arealer eller områder som på annen måte er nedbygd, og Bellona jobber med å skaffe seg oversikt over det reelle potensialet i slike områder. Utover grå arealer er det Bellonas klare anbefaling at man må vurdere landbruksjord som et aktuelt område for kombinasjonsdrift med solenergi- og matproduksjon, såkalte agrivoltaiske solkraftverk, som gir lavere press på natur og stort potensial for positive effekter i norsk landbruk.

Om agrivoltaiske solkraftverk og Seval skog

Bellona mener prinsipielt at Norge bør tillate etablering av agrivoltaiske solkraftverk lokalisert på landbruksjord av begrenset verdi. Norge har antakelig store arealer som egner

seg godt for energiprojekter, uten at det går på bekostning av naturverdier. Slike projekter vil kunne bidra med betydelige inntekter i norsk landbruk.

Agrivoltaiske solkraftverk er bygget i stor skala i våre naboland i Nord-Europa. Forskning på disse anleggene viser at samdrift fungerer og at solkraft kan bidra positivt, blant annet som beskyttelse mot vind og ekstrem nedbør, skygge for vekster som trenger det, og et miljø for pollinatorer og biologisk mangfold. Forskningen viser også at riktig utforming kan bidra til netto økt landbruksproduksjon. I tillegg til dette kommer økonomiske gevinster for bonden gjennom strømproduksjon.

Jordvernet i Norge er derimot så sterkt at solkraftverk på landbruksjord ikke har vært aktuelt. Seval Skog solkraftverk ligger i et område som i dag er brukt til kommersiell skogsdrift. Områdene der det er lokalisert større naturmangfoldverdier ser ut til å være holdt utenfor prosjektområdet. Dette er positivt.

Tillatelsen til nydyrking av Seval skog som et kombinasjonsprosjekt er en god mulighet for å få testet denne typen anlegg i Norge. Bellona er særlig opptatt av at prosjektet kan bidra med å skaffe til veie data, kunnskap og erfaringer i norsk kontekst, slik at erfaringene fra andre land kan overføres hit. Bellona er også opptatt av at norske bønder får anledning til å teste ut solkraft i kombinasjon med sin landbruksproduksjon.

Et vellykket prosjekt her vil etter vår vurdering åpne for at landbruksmyndighetene vil se verdien av samdrift på eksisterende jorder, og spesielt de jordene med dårlig drivverdighet. Det kan bidra til et mer bærekraftig matsystem, et mer bærekraftig energisystem og en fremtidsrettet utvikling av norsk bioøkonomi.